

BESLUT

2019-03-18

Dnr: 18/02956 och
2958**SAKEN**

Agenda, SVT2, 2018-09-02, program med uttalanden av Frankrikes president; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Programmet frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

PROGRAMMET

Programmet innehöll bland annat en intervju med Frankrikes president och en debatt mellan partiledaren för Sverigedemokraterna (SD) och en tidigare partiledare för Moderaterna (M) om EU:s framtid. I programmet sades bland annat följande.

(Programledare) – Du nämnde namnet [namn] nu och vi ska snart titta på en längre intervju som jag har gjort i veckan med Frankrikes president [namn]. Och då tog jag upp det här med honom som du sa i radio i veckan också [partiledaren för SD] när du inte ville välja mellan honom och [namn], du sa pass. Vi ska se hur han reagerade.

Frankrikes president sa följande, enligt svensk undertext.

Det säger mycket om den som inte kan göra skillnaden på ett land som Frankrike som respekterar mänskliga rättigheter, som är en framstående demokrati, och som medlem i EU, och å andra sidan på en ledare... Jag talar regelbundet med [namn] och respekterar honom. Men Ryssland är ingen förebild för mänskliga rättigheter. Ryssland kan inte heller vara en förebild för svenskarna. Det hyser jag inga tvivel om. Jag är helt säker på att denna person är oförenlig med er historia och era värderingar.

Tillbaka i studion sades följande.

(Programledaren) – Ja, [namn], din hållning rimmar inte med svenska värderingar, det säger [namn]. Vad svarar du? (Partiledare) – Jag vet inte vad han känner till om svenska värderingar, men han verkar ju utgå någonstans ifrån att jag har gett mitt stöd till Putin och hans regim i Ryssland, vilket ju inte alls är fallet, utan... (Programledaren) – Att du inte kunde välja mellan honom, vem som var sämst så att säga? (Partiledare)

– Ja, men varför ska jag välja? Alltså här har vi å ena sidan en rysk mer eller mindre diktator som, som är oerhört aggressiv och som invaderar grannländer, sen har vi å andra sidan då en fransk president som är EU-federalist och som nu åker runt i Europa och talar illa om nationalstaten, talar illa om nationalism, talar illa om, om allt det som jag står för. Jag ser ingen anledning att välja mellan dem. Däremot så är det självklart att Sverige i sin konstitution påminner mer om Frankrike än Ryssland, men det var inte det som var frågan här.

Senare i programmet visades en längre intervju med Frankrikes president. I intervjun sades bland annat följande enligt svensk undertext.

(Programledare) – Under din presidentvalskampanj vajade EU-flaggorna. Snart är det val i Sverige och endast ett litet parti kampanjar aktivt för EU. Varför tror du att så få anser att europeiskt samarbete är en vinnande fråga? [...] Häromdagen intervjuades ledaren för SD på radio. Man bad honom att välja mellan Putin och er och han vägrade att göra ett sådant val. Hur reagerar du på det? (Frankrikes president) – Jag tycker att det är upp till era väljare och ert folk att reagera på det. Det tyder på att det här är en ledare som inte kan rangordna värderingar och intressen.

Därefter visades den del av intervjun som hade visats i samband med debatten tidigare i programmet. Intervjun fortsatte sedan enligt följande.

(Frankrikes president) – Där har ni ett problem som ni aldrig får med Frankrike. Vi har inte invaderat ett grannland. Vi tar inte avstånd från våra gemensamma värderingar. Så ligger det till. Jag hyser respekt för Putin och jag tillhör de som anser att vi måste skapa en ny säkerhetspolitik och föra en diskussion med Ryssland. Men Putins dröm är att upplösa EU. Att han inte väljer mellan Frankrikes och Rysslands president säger en hel del. Men en sak är jag säker på. Jag ser inte ett framtida Sverige som kan förhålla sig neutralt med tanke på vår historia, våra värderingar samt er ekonomiska modell och något som inte överensstämmer med det. Det hyser jag inga tvivel om. Jag är helt säker på att denna person är oförenlig med er historia och era värderingar.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna är sammanfattningsvis kritiska till att Frankrikes president gavs utrymme att kritiskt recensera ett uttalande av SD:s partiledare mitt under en pågående valrörelse, dessutom bara några dagar innan själva valet. Anmälarna anser att programmet strider mot kravet på opartiskhet. En anmälare anser att programledaren under den aktuella intervjun felaktigt påstod att det bara är SD som arbetar aktivt för att Sverige ska lämna EU.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att programmet överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför i huvudsak följande.

Partiledaren för SD hade i en uppmärksammas utfrågning i Sveriges Radio (SR) blivit ombedd att välja mellan Frankrikes president och Rysslands president. Han ville inte välja mellan de två, något som väckte debatt och där han fick

kritik från politiska motståndare för att inte vilja välja mellan en demokratiskt vald president i Frankrike och en auktoritär ledare i Ryssland. Kritiken återkom i debattsammanhang och analyserades på ledarsidor. Partiledaren själv höll fast vid sin ovilja att välja, bland annat i SR:s avslutande partiledardebatt inför valet som sändes onsdagen före det aktuella avsnittet av *Agenda*. Frågan var alltså i högsta grad aktuell.

Agenda hade sedan tidigare fått en intervju med Frankrikes president i samband med ett besök han gjorde i Finland. När intervjun genomfördes pågick debatten kring partiledaren som bäst. Det var då av rena nyhetsskäl naturligt att ställa frågor till presidenten om hur han själv tänkte kring detta.

Till samma sändning var också sedan tidigare inbokat en debatt mellan partiledaren för SD och den tidigare partiledaren för M om EU-frågan. Eftersom Frankrikes president är mycket EU-vänlig fanns en naturlig koppling mellan de båda frågorna. Det är väl känt att flera EU-skeptiska nationalistpartier inom EU har utsett Frankrikes president till sin huvudfiende medan till exempel M har en helt annan relation till honom. Det föll sig därför naturligt för redaktionen att i debatten om EU låta partiledaren för SD svara på den kritik som den franska presidenten uttalade mot honom, vilket han också gjorde.

Anmälarna anser att det var olämpligt av den franska presidenten att uttala sig om en svensk partiledare inför det svenska valet. Frågan är om det också, när han nu faktiskt till redaktionens egen förvåning valde att besvara frågan, var fel av SVT att sända hans uttalande. Detta vore i sin tur att undanhålla väsentlig information som rörde en debatt som pågick under den svenska valrörelsen. SVT kan inte se att detta hade varit ett alternativ. Som framgår av ovanstående fick partiledaren för SD chansen att i samma program bemöta kritiken från den franska presidenten och gjorde det också.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Av granskningsnämndens praxis följer att programföretagen måste ha stor frihet att själva bedöma värdet av olika nyheter och vilka frågor som i övrigt ska uppmärksammas i programverksamheten. Det förhållandet att den aktuella intervjun med Frankrikes president sändes under en pågående valrörelse och i nära anslutning till valet innebär inte att programmet strider mot kravet på opartiskhet. Nämnden, som konstaterar att SD:s partiledare fick stort utrymme att bemöta den kritik som riktades mot honom, kan inte heller finna att programmet i övrigt strider mot opartiskhetskravet. Nämnden noterar att det inte påstods i programmet att SD är det enda parti som arbetar aktivt för att Sverige ska lämna EU. Programmet strider därmed inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Malin Bergström, Bo-Erik Gyberg och Pia Rehnquist efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Rasmus Gedda

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.